

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารพัฒนบริหารศาสตร์" นี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาบทความทางวิชาการในสาขาพัฒนบริหารศาสตร์ (Development Administration) และวิชาการสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ปรากฏในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์

๒. เพื่อสำรวจปริมาณของบทความทางวิชาการ ในสาขาพัฒนบริหารศาสตร์ และวิชาการสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละหัวข้อเนื้อหาที่ปรากฏในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์

๓. เพื่อศึกษาขอบเขต ความสมดุลย์ในเนื้อหา ตลอดจนแนวโน้มของบทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ตั้งแต่ ฉบับที่ ๑ ปีที่ ๑๔ เดือนมกราคม ๒๕๑๗ ถึง ฉบับที่ ๔ ปีที่ ๒๐ เดือนตุลาคม ๒๕๒๓ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓๐ บทความ เป็นบทความภาษาไทย ๑๘๗ บทความ และบทความภาษาอังกฤษ ๔๓ บทความ โดยเลือกจากคอลัมน์ต่าง ๆ ๔ คอลัมน์ คือ

- คอลัมน์บทความทางวิชาการ
- คอลัมน์สารานุกรม
- คอลัมน์สถานการณ์บ้านเมือง
- คอลัมน์เข็มทิศทางวิชาการ
- คอลัมน์บทบรรณาธิการ

ในการดำเนินการวิจัย ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและอ่านบทความที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒๓๐ บทความ นำมาพิจารณาจัดกลุ่มตามสาขาวิชาในหมวดสังคมศาสตร์ ตามหลัก

การแบ่งสาขาวิชาในหมวดสังคมศาสตร์ ขององค์การศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่ง
องค์การสหประชาชาติ และในการพิจารณาจัดกลุ่มตามสาขาวิชา หากบทความใดมีเนื้อหา
เกินกว่า ๑ สาขาวิชาจะพิจารณาเนื้อหาที่มีมากที่สุดเพียง ๑ สาขาวิชาเท่านั้น จากนั้นก็จะรวม
จำนวนบทความในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา นำมาหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ตั้งแต่ฉบับที่ ๑ ปีที่ ๑๔
เดือนมกราคม ๒๕๑๗ ถึงฉบับที่ ๔ ปีที่ ๒๐ เดือนตุลาคม ๒๕๒๓ สรุปได้ดังนี้

๑. จำนวนเนื้อหาในสาขาวิชาต่าง ๆ พบว่ามีเนื้อหาในสาขารัฐประศาสนศาสตร์
มากที่สุด คือ ๔๘ บทความ จากบทความทั้งสิ้น ๒๓๐ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒๖ รองลงมา
อันดับที่ ๒ ได้แก่ สาขาเศรษฐศาสตร์ มี ๕๓ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๔ อันดับที่ ๓ ได้แก่
สาขาสังคมวิทยา มี ๓๖ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๕ อันดับที่ ๔ ได้แก่ สาขาบริหารธุรกิจ
มี ๒๔ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๔ อันดับที่ ๕ ได้แก่ สาขารัฐศาสตร์ มี ๑๑ บทความ
คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๘ และสาขาที่มีเนื้อหาน้อยที่สุด คือ สาขาสถิติ และสังคมศาสตร์ (ทั่วไป)
ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ สาขาละ ๔ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๔

ในจำนวนเนื้อหาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒๓๐ บทความนี้ มีเนื้อหาในสาขาวิชาอื่น
นอกเหนือจากในหมวดสังคมศาสตร์ ซึ่งองค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งองค์การ
สหประชาชาติได้จำแนกไว้ ๓ สาขาวิชา คือ การศึกษา ๕ บทความ การวิจัยดำเนินงาน ๔
บทความ และคอมพิวเตอร์ ๑ บทความ

ในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนเนื้อหาที่มากที่สุดนั้น มีหัวข้อเนื้อหาในด้าน
การบริหารราชการมากที่สุด คือ ๒๖ บทความ จากบทความทั้งสิ้น ๔๘ บทความ คิดเป็นร้อยละ
๒๕.๕๔ รองลงมาเป็นเนื้อหาด้านการบริหารงานบุคคล มี ๒๐ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๓
ส่วนเนื้อหาด้านการบริหารชุมชน และการบริหารงานคลังมีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๔ บทความ
และ ๓ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๔ และ ๓.๕๑

ในสาขาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนเนื้อหา มากเป็นอันดับที่สองนั้น มีหัวข้อเนื้อหา ในด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจมากที่สุด คือมี ๒๓ บทความ จากบทความทั้งสิ้น ๕๓ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๐ รองลงมา คือ เนื้อหาด้านเศรษฐศาสตร์การเงินและการคลัง มี ๘ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๘ และมหเศรษฐศาสตร์ มี ๘ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๙ ส่วนเนื้อหาด้านเศรษฐศาสตร์การเมือง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑ บทความ คิดเป็น ร้อยละ ๑.๘๙

ในสาขาสังคมวิทยา ซึ่งมีจำนวนเนื้อหา มากเป็นอันดับที่ สามนั้น มีหัวข้อเนื้อหา ในด้านพฤติกรรมมนุษย์มากที่สุด คือมี ๑๔ บทความ จากบทความทั้งสิ้น ๓๖ บทความ คิดเป็น ร้อยละ ๓๘.๘๙ รองลงมาคือ เนื้อหาด้านสังคมและการพัฒนาสังคม มี ๑๐ บทความ คิดเป็น ร้อยละ ๒๗.๗๘ และประชากรศาสตร์ มี ๘ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๒ ส่วนเนื้อหาด้าน ปัญหาสังคม มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๘

๒. จำนวนเนื้อหาแต่ละสาขาวิชาจำแนกตามคอลัมน์ พบว่า ในคอลัมน์บทความ ทางวิชาการ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด ๑๔๑ บทความนั้นจะมี เนื้อหาในสาขารัฐประศาสนศาสตร์มาก เป็นอันดับที่ ๑ สังคมวิทยามากเป็นอันดับที่ ๒ และเศรษฐศาสตร์มาก เป็นอันดับที่ ๓ ใน คอลัมน์สารานุกรมก็มี เนื้อหาในสาขารัฐประศาสนศาสตร์มากเป็นอันดับที่ ๑ เศรษฐศาสตร์มาก เป็นอันดับที่ ๒ และบริหารธุรกิจมากเป็นอันดับที่ ๓ ในคอลัมน์สถานการณบ้านเมือง มีเนื้อหา ในสาขาเศรษฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ ๑ รัฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ ๒ และรัฐประศาสนศาสตร์ มากเป็นอันดับที่ ๓ ในคอลัมน์เข็มทิศทางวิชาการ มีเนื้อหาในสาขาบริหารธุรกิจมากเป็นอันดับที่ ๑ สาขาอื่น ๆ (นอกเหนือจากสาขาวิชาในหมวดสังคมศาสตร์ที่องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และ วัฒนธรรมแห่งองค์การสหประชาชาติจำแนกไว้) มากเป็นอันดับที่ ๒ และสังคมศาสตร์ (ทั่วไป) มากเป็นอันดับที่ ๓ ในคอลัมน์บทบรรณาธิการ มีเนื้อหาในสาขารัฐประศาสนศาสตร์มากเป็น อันดับที่ ๑ เศรษฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ ๒ และสังคมวิทยามาก เป็นอันดับที่ ๓

๓. จำนวนเนื้อหาในช่วงปีต่าง ๆ พบว่า เนื้อหาด้านรัฐประศาสนศาสตร์จะมี จำนวนมากที่สุดเป็นอันดับที่ ๑ เกือบทุกปี ยกเว้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าในปี

เดียวกันนี้เนื้อหาด้านรัฐประศาสนศาสตร์มีจำนวนมากเป็นอันดับที่ ๔ และเนื้อหาด้านบริหารธุรกิจ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาแต่ละปีมากเป็นอันดับที่ ๓ และ ๔ นั้น กลับมีจำนวนเนื้อหาเป็นอันดับที่ ๑

๔. ภาษาที่ใช้ในการเขียนบทความ พบว่า บทความในกลุ่มตัวอย่างที่มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ คือบทความในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา บริหารธุรกิจ และรัฐศาสตร์ ส่วนในสาขาสถิติ สังคมศาสตร์ (ทั่วไป) และสาขาอื่น ๆ ไม่มีบทความภาษาอังกฤษ และถ้าพิจารณาร้อยละของบทความในแต่ละสาขาวิชาแล้ว สาขาบริหารธุรกิจมีเนื้อหาบทความภาษาอังกฤษมากที่สุด คือ ๑๐ บทความ จากบทความทั้งหมด ๒๔ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๗ ส่วนสาขารัฐประศาสนศาสตร์มีเนื้อหาบทความภาษาอังกฤษเพียง ๑๔ บทความ จากบทความทั้งหมดในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ ๔๘ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๑

๕. แหล่งที่มาของบทความ พบว่า จำนวนบทความส่วนใหญ่มาจากผู้เขียนที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คือมีจำนวน ๑๗๔ บทความ จากบทความทั้งหมด ๒๓๐ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๖๕ รองลงมาอันดับที่ ๒ คือ ธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ มี ๑๕ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๒ และรองลงมาอันดับที่ ๓ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนบทความเท่ากันคือ แห่งละ ๑๒ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๒

จำนวนบทความส่วนใหญ่ที่มาจากผู้เขียนที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ นั้น พบว่าบทความส่วนใหญ่จะมาจากคณะรัฐประศาสนศาสตร์มากที่สุด คือ ๕๒ บทความ จากบทความทั้งหมด ๑๗๔ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๙ รองลงมาคือ สำนักวิจัยมี ๓๕ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑๑ และคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ มี ๓๓ บทความ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙๗

๖. จำนวนผู้เขียนบทความที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า ผู้เขียนบทความมาจากคณะรัฐประศาสนศาสตร์มากที่สุด คือ มีจำนวน ๑๔ ราย จากจำนวนทั้งหมด ๔๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑๗ รองลงมาอันดับที่ ๒ คือ สำนักวิจัย มี ๑๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๑ และรองอันดับที่ ๓ คือ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ และคณะสถิติประยุกต์มีคณะละ ๑๐ ราย

คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๐ ส่วนสำนักบรรณสารการพัฒนามีน้อยที่สุด คือมี ๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๔ และทั้ง ๒ รายเป็นผู้เขียนที่เขียนบทความร่วมกับผู้เขียนในคณะ/สำนักอื่น

ผลการวิจัย สรุปให้เห็นเด่นชัดดังตาราง เปรียบเทียบต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

หัวข้อใหญ่	มากอันดับที่ ๑		มากอันดับที่ ๒		น้อยที่สุด	
	หัวข้อย่อย	ร้อยละ	หัวข้อย่อย	ร้อยละ	หัวข้อย่อย	ร้อยละ
๑. เนื้อหาในหมวดสังคมศาสตร์						
๑.๑ เนื้อหาสาขาย่อยในหมวด	รัฐประศาสนศาสตร์	๓๔.๒๖	เศรษฐศาสตร์	๒๓.๐๔	๑. สถิติ	๑.๗๘
๑.๒ เนื้อหาสาขารัฐประศาสนศาสตร์	การบริหารราชการ	๒๔.๔๔	การบริหารงานบุคคล	๒๒.๗๓	๒. สังคมศาสตร์ (ทั่วไป)	๑.๗๘
๑.๓ เนื้อหาสาขาเศรษฐศาสตร์	เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจ	๔๓.๔๐	เศรษฐศาสตร์การเงินและการคลัง	๑๖.๔๘	การบริหารงานคลัง	๓.๔๑
๑.๔ เนื้อหาสาขาสังคมวิทยา	พฤติกรรมมนุษย์	๓๔.๔๔	สังคมและการพัฒนาสังคม	๒๗.๗๘	เศรษฐศาสตร์การเมือง	๑.๘๔
๒. เนื้อหาแต่ละสาขาวิชาจำแนกตามคณะ						
๒.๑ เนื้อหาในคณะมนุษยศาสตร์	รัฐประศาสนศาสตร์	๓๗.๔๔	สังคมวิทยา	๒๑.๔๘	สังคมศาสตร์ (ทั่วไป)	๑.๔๒
๒.๒ เนื้อหาในคณะศึกษาศาสตร์	รัฐประศาสนศาสตร์	๔๑.๖๗	เศรษฐศาสตร์	๒๗.๗๘	สังคมวิทยา	๔.๔๘
๒.๓ เนื้อหาในคณะศึกษาศาสตร์บ้านเมือง	เศรษฐศาสตร์	๖๑.๔๔	รัฐศาสตร์	๓๐.๗๗	รัฐประศาสนศาสตร์	๗.๖๔
๒.๔ เนื้อหาในคณะศึกษาศาสตร์	บริหารธุรกิจ	๓๓.๓๔	อื่น ๆ	๒๔.๐๐	๑. รัฐประศาสนศาสตร์	๔.๓๖
๒.๕ เนื้อหาในคณะศึกษาศาสตร์	รัฐประศาสนศาสตร์	๖๔.๖๔	เศรษฐศาสตร์	๒๑.๔๓	๒. สถิติ	๔.๓๖
๒.๕ เนื้อหาในคณะศึกษาศาสตร์	รัฐประศาสนศาสตร์	๖๔.๖๔	เศรษฐศาสตร์	๒๑.๔๓	๓. เศรษฐศาสตร์	๔.๓๓
๒.๕ เนื้อหาในคณะศึกษาศาสตร์	รัฐประศาสนศาสตร์	๖๔.๖๔	เศรษฐศาสตร์	๒๑.๔๓	บริหารธุรกิจ	๓.๕๗
๓. จำนวนบทความภาษาอังกฤษ (คิดจากร้อยละในแต่ละสาขาวิชา)	บริหารธุรกิจ	๔๑.๖๗	สังคมวิทยา	๒๗.๗๘	๑. สถิติ	-
					๒. สังคมศาสตร์ (ทั่วไป)	-
					๓. อื่น ๆ	-
๔. ที่มาของบทความจำแนกตามสังกัดผู้เขียนบทความ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๗๔.๖๔	ธนาคาร หน่วยงานธุรกิจเอกชน และอื่น ๆ	๖.๕๖	๑. มหาวิทยาลัย มหิดล	๐.๔๓
๕. ที่มาของบทความจากผู้เขียนสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	คณะรัฐประศาสนศาสตร์	๒๔.๔๔	สำนักวิจัย	๒๐.๑๑	๒. มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	๐.๔๓
๖. จำนวนผู้เขียนที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	คณะรัฐประศาสนศาสตร์	๒๓.๑๗	สำนักวิจัย	๒๐.๗๓	สำนักฝึกอบรม	๑.๗๒
					สำนักบรรณสารการพัฒนา	๒.๔๔

อภิปรายผล

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ทั้งในด้านการสอน การวิจัย การฝึกอบรม และการให้บริการวิชาการ สถาบันได้แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๔ คณะ ๔ สำนัก และ ๑ โครงการ คือคณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ คณะสถิติประยุกต์ สำนักงานอธิการบดี สำนักฝึกอบรม สำนักวิจัย สำนักบรรณสารการพัฒนา และโครงการภาษาอังกฤษ ในด้านการเรียนการสอนทั้ง ๔ คณะนั้น จะเน้นการให้ความรู้ด้านพัฒนบริหารศาสตร์ (Development Administration) เป็นสำคัญ ซึ่งคือเน้นการให้ความรู้ในหลาย ๆ สาขาวิชา เพื่อนำมาพิจารณาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เนื้อหาวิชาในแต่ละคณะจึงเป็นลักษณะสหสาขาวิชา (inter - disciplinary) และเป็นวิชาที่เลือกสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาจากหลายวิชา (multi - disciplinary Approach)^๑ และจากผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ตั้งแต่ฉบับที่ ๑ ปีที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๑๗ ถึง ฉบับที่ ๔ ปีที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ พบว่าบทความส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยาและบริหารธุรกิจ นอกจากนี้ก็มีเนื้อหาในสาขาวิชาสถิติ สังคมศาสตร์ (ทั่วไป) และสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์ ซึ่งได้แก่ สาขาการศึกษา การวิจัยดำเนินงาน และคอมพิวเตอร์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์ในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการจัดทำวารสาร กล่าวคือมีเนื้อหาในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ พัฒนาการเศรษฐกิจ สถิติประยุกต์ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนบริหารศาสตร์

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่าปริมาณของเนื้อหาและแนวโน้มต่าง ๆ ยังเป็นไปในแนวเดิม เหมือนที่สมพิศ ดุศรีพิทักษ์^๒ ได้วิเคราะห์ไว้ใน

^๑จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. เรื่องเดิม, หน้า ๑๑-๑๒.

^๒สมพิศ ดุศรีพิทักษ์. เรื่องเดิม, หน้า ๘.

ต่างแรก ซึ่งเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทั้ง ๒ ครั้งได้ดังนี้

	ฉ.๑ พ.ศ.๒๕๐๓-ฉ.๔ พ.ศ.๒๕๑๖	ฉ.๑ พ.ศ.๒๕๑๗-ฉ.๔ พ.ศ.๒๕๒๓
เนื้อหาอันดับที่ ๑	รัฐประศาสนศาสตร์ ๕๖.๖๔ %	รัฐประศาสนศาสตร์ ๓๘.๒๖ %
เนื้อหาอันดับที่ ๒	เศรษฐศาสตร์ ๑๒.๓๙ %	เศรษฐศาสตร์ ๒๓.๐๔ %
เนื้อหาอันดับที่ ๓	สังคมวิทยา ๗.๐๙ %	สังคมวิทยา ๑๔.๖๕ %
เนื้อหาอันดับที่น้อยที่สุด	สถิติ ๐.๘๘ %	สถิติ ๑.๗๔ %

จากการเปรียบเทียบพบว่าลำดับที่ของปริมาณเนื้อหาในสาขาวิชาต่าง ๆ ยังเป็นไป
ในแนวเดิม กล่าวคือ ปริมาณของเนื้อหาในสาขารัฐประศาสนศาสตร์จะมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ ๑
เศรษฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ ๒ สังคมวิทยามากเป็นอันดับที่ ๓ และสถิติมีจำนวนน้อยที่สุด
แต่มีข้อที่น่าสังเกตคือ จำนวนร้อยละของปริมาณเนื้อหาในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ครั้ง หลังสุด
มีจำนวนลดลง ในขณะที่สาขาอื่น ๆ อีก ๓ สาขา มีจำนวนสูงขึ้นกว่าครั้งแรก ที่เป็นเช่นนี้ก็อาจจะ
เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการจัดทำวารสารที่มุ่ง เผยแพร่ความรู้และผลงานในสาขาที่เปิดสอน
และที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในช่วงนั้น ๆ กล่าวคือ คณะบริหารธุรกิจ คณะพัฒนาการ
เศรษฐกิจ และคณะสถิติประยุกต์ ได้ตั้งขึ้นภายหลัง คณะรัฐประศาสนศาสตร์ ดังนั้นเนื้อหา
บทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ในช่วงหลังจึงขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น ทำให้มีปริมาณ
เนื้อหาของสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนใน ๓ คณะหลังเพิ่มมากขึ้น

จากการวิจัยเนื้อหาวารสาร ซึ่งพบว่า มีปริมาณเนื้อหาด้านรัฐประศาสนศาสตร์
มากที่สุดนั้นอาจเนื่องจาก ประการที่ ๑ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ได้เปิดสอนมานานแล้ว คือก่อน
การสถาปนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อีกทั้งวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ได้พัฒนามาจาก
วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ ดังนั้นข้อเขียนต่าง ๆ ทางรัฐประศาสนศาสตร์จึงยังมีจำนวนมากอยู่
ประการที่ ๒ คณาจารย์ในคณะรัฐประศาสนศาสตร์มีจำนวนมากที่สุด ข้อเขียนต่าง ๆ จึงอาจมี

^๑สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: รายงานกิจการ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๓, หน้า ๒๖.

จำนวนมากเช่นเดียวกัน และประการที่ ๓ คือผู้ดำรงตำแหน่งบรรณาธิการ หรือผู้ช่วยบรรณาธิการ ซึ่งได้ผลัดเปลี่ยนกันเรื่อยมา และในระยะหลังมีระเบียบข้อบังคับระบุไว้ว่าให้ผู้นั้นในตำแหน่งได้ ตามวาระ โดยให้วาระละ ๒ ปี และซ้ำได้อีก ๑ วาระนั้น พบว่าบรรณาธิการ หรือผู้ช่วย บรรณาธิการมาจากคณะรัฐประศาสนศาสตร์มากที่สุด ดังนั้นบรรณาธิการจึงอาจเชิญชวน หรือ ขอบทความจากเพื่อนร่วมสาขาวิชา ให้สนใจเขียนบทความได้มากขึ้น เหตุผลที่สนับสนุนประเด็น นี้จะดูได้จากตารางที่ ๗ และกราฟที่ ๑ ซึ่งพบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ เนื้อหาด้านรัฐประศาสน- ศาสตร์ลดต่ำลงผิดปกติ และเมื่อดูผู้ดำรงตำแหน่งบรรณาธิการแล้ว พบว่าทั้งบรรณาธิการ และ ผู้ช่วยบรรณาธิการมาจากสำนักวิจัยทั้งหมด ส่วนในด้านหัวข้อเนื้อหาอยู่ในสาขารัฐประศาสน- ศาสตร์ ซึ่งพบว่ายังมีเนื้อหาในด้านการบริหารราชการมากที่สุด รองลงมา เป็น เนื้อหาในด้านการ บริหารงานบุคคล ผลที่ได้ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มในการเรียนการสอนในคณะรัฐ- ประศาสนศาสตร์ยังคงเป็นไปตามจุดมุ่งหมายเดิม คือมุ่ง เปิดสอนและ เตรียมบุคคลเข้ารับราชการ รวมทั้งพัฒนาข้าราชการให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการมากขึ้น

ในสาขาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งพบว่ายังมีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ ๒ นั้นอาจเนื่องจาก ประการที่ ๑ ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ และคณะบริหารธุรกิจโดยตรง ดังนั้นบทความในสาขาเศรษฐศาสตร์จึงอาจหาข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ที่เขียนบทความในสาขาเศรษฐศาสตร์มีมาจากคณะบริหารธุรกิจด้วย ทำให้ได้บทความออก สตีพิมพ์มากขึ้น ประการที่ ๒ เนื่องจากเนื้อหาในสาขาเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่จะเป็น เนื้อหาที่ อยู่ในความสนใจของสังคมในแต่ละสมัยเป็นส่วนมาก เพราะมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ ตลอดจนการอุปโภค บริโภคต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการครองชีพของทุกคน จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที จูงใจให้มีผู้สนใจเขียนเรื่องดังกล่าวมากขึ้น ส่วนในด้านหัวข้อเนื้อหาอยู่ในสาขาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งพบว่ายังมีเนื้อหาในด้าน เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจมากเป็นอันดับหนึ่งนั้น ก็ เนื่องจาก เหตุผลดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้เปิดสอน ในคณะพัฒนาการ เศรษฐกิจ ซึ่งมุ่งประยุกต์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ไปใช้ในการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ เนื้อหาวิชาด้าน เศรษฐศาสตร์ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ในวารสารจึงมุ่งสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ในสาขาสังคมวิทยา พบว่า มีปริมาณเนื้อหา มากเป็นอันดับที่ ๓ อาจเนื่องจาก ประการที่ ๑ เนื้อหาด้านสังคมวิทยาสัมพันธ์กับการเรียนการสอนในด้านพัฒนบริหารศาสตร์มาก เพราะนักพัฒนบริหารศาสตร์จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจำนวนเนื้อหาในหัวข้อย่อยในสาขาสังคมวิทยา จะเป็นเนื้อหาในด้าน พฤติกรรมมนุษย์มากที่สุด ประการที่ ๒ ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนและสังกัดของผู้เขียน บทความ พบว่ามาจากสำนักวิจัยมากเป็นอันดับที่ ๒ รองจากคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบ กับคณาจารย์ และข้าราชการที่สังกัดสำนักวิจัยส่วนใหญ่จะมีพื้นความรู้ทางสังคมวิทยา จึงทำให้ เนื้อหาด้านสังคมวิทยามีเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน และประการที่ ๓ คือ บรรณาธิการ หรือ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ซึ่งได้กล่าวในตอนต้นแล้วว่ามีส่วนสัมพันธ์กับปริมาณเนื้อหาของวารสารด้วย จากพัฒนาการของวารสารพบว่าสำนักวิจัย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำวารสารอยู่หลาย สมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยแรก ๆ ทั้งที่ทำการวารสารและบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาล้วน สังกัดสำนักวิจัยทั้งสิ้น จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เนื้อหาวารสารทางด้านสังคมวิทยามีจำนวนมาก

เป็นที่น่าสังเกตว่าในสาขาสถิติ ซึ่งพบว่ามีปริมาณเนื้อหาน้อยที่สุดนั้น กลับปรากฏว่ามี จำนวนผู้เขียนบทความที่สังกัดคณะสถิติประยุกต์มากเป็นอันดับที่ ๓ คือ มีจำนวนมากเท่าคณะ พัฒนาการเศรษฐกิจ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้เขียนจากคณะสถิติประยุกต์ได้เขียนบทความในสาขา สถิติ และสาขาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ด้วย เช่น เขียนบทความในสาขาสังคมวิทยา เกี่ยวกับด้าน ประชากรศาสตร์ รวมทั้งสาขาประยุกต์อื่น ๆ เช่น การวิจัยดำเนินงาน และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นเนื้อหาในวิชาที่เปิดสอนในคณะสถิติประยุกต์ อย่างไรก็ตามก็ยังคงนับว่าปริมาณ เนื้อหาบทความที่เขียนยังน้อยกว่าสาขาอื่น ๆ อยู่มาก อาจเป็นเพราะเนื้อหาด้านสถิติมักจะมี แทรกอยู่ตามสาขาวิชาต่าง ๆ อยู่บ้างแล้ว จึงทำให้เนื้อหาด้านสถิติจริง ๆ ตามแนวทางที่ วิเคราะห์ที่มีปริมาณน้อย ไม่สอดคล้องกับปริมาณเนื้อหาในด้านอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม ก็สามารถสรุปได้ว่า เนื้อหาบทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดทำ และยังมีแนว โนม์เหมือนระยะแรก ๆ ที่ได้เคยมีผู้ศึกษารายไว้ คือ มีเนื้อหาด้านรัฐประศาสนศาสตร์มากที่สุด

รองลงมา ก็เป็นเนื้อหาด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา และสาขาอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เช่น บริหารธุรกิจ สถิติ รวมทั้งสังคมศาสตร์ประยุกต์ อื่น ๆ อันได้แก่ การวิจัยดำเนินงาน และคอมพิวเตอร์ คาดว่าในระยะต่อไปเนื้อหาวารสาร พัฒนบริหารศาสตร์ก็คงเป็นไปในแนวเดิม แต่อาจมีจำนวนเนื้อหาในบางสาขาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะ ขึ้นกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในระยะต่อไป ที่ อาจเปิดสอนในสาขาวิชาเอกอื่น ๆ เพิ่มขึ้น หรือเปิดสอนในสาขาวิชาใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ด้านเนื้อหาวิชาแล้ว ในด้านความรู้ความสามารถของผู้เขียนบทความก็นับว่าเป็นที่เชื่อถือได้ เพราะผู้เขียนบทความมาจากผู้รู้ในวงการต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งอาจารย์ นักวิชาการ และผู้ประกอบการ ธุรกิจต่าง ๆ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นวารสารที่มีคุณค่าทางวิชาการ ฉบับหนึ่ง ที่เหมาะกับการใช้ค้นคว้าอ้างอิงทางสังคมศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

๑. การพิจารณาคัดเลือกคณะผู้ดำเนินการจัดทำวารสาร ซึ่งได้แก่ บรรณาธิการ และผู้ช่วยบรรณาธิการนั้น ควรจะได้หมุนเวียนไปตามสังกัดต่าง ๆ เพราะคณะผู้จัดทำวารสาร ดังกล่าว มีส่วนในการเชิญชวนเพื่อนร่วมสาขาวิชา หรือร่วมสังกัดให้ช่วยเขียนบทความได้มากขึ้น ทั้งยังจะทำให้ความสนใจในการกำหนดแนวทาง (theme) กว้างขวางขึ้น อันจะช่วยให้เกิด ความสมดุลง่ายในเนื้อหามากขึ้น

๒. เพื่อให้ได้บทความตามวัตถุประสงค์ ควรจะได้กำหนดแนวทาง (theme) ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้มีเวลาพอสำหรับผู้เขียนในการเตรียมการเขียนให้ตรงตามแนวทางที่กำหนดไว้ และ มีเวลาพอสำหรับบรรณาธิการที่จะพิจารณาคัดเลือกบทความเหล่านั้น อนึ่งการกำหนดแนวทาง (theme) ในการจัดทำวารสารจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ค้นคว้ามาก เพราะจะทำให้วารสารฉบับ นั้นใช้ประโยชน์ได้เหมือนหนังสือตำรา สามารถใช้ประกอบถำรค้นคว้าได้กว้างขวาง และยังทันสมัยกว่าหนังสือตำราทั่ว ๆ ไปด้วย แต่อาจมีข้อเสียที่บาง theme อาจจำแนยได้ในวงแคบ

๓. ควรจะได้กระตุ้นให้มีการเขียนบทความในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ให้สมดุลง่ายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเนื้อหาทางด้านสถิติ

ทั้งนี้ควรจะได้พิจารณาให้ลึกซึ้งถึงเนื้อหาในสาขาวิชา เอกที่เปิดสอนในแต่ละคณะด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์การอ้างอิง (citation analysis) ของบทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ในงานเขียน และงานวิจัยอื่น ๆ เพื่อเป็นการประเมินคุณค่าของวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ในการนำไปใช้อ้างอิง

๒. ควรจะได้มีการสำรวจเนื้อหาบทความในวารสารวิชาการอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบปริมาณและแนวโน้มของเนื้อหาในวารสารนั้น ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดทำและให้บริการวารสาร ตลอดจนผู้สนใจในการเลือกอ่านบทความในสาขาวิชาที่ต้องการ

๓. ควรจะได้มีการศึกษาถึงความสนใจของผู้เขียนบทความและผู้อ่านบทความที่มีต่อเนื้อหาบทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ว่าสอดคล้องกับปริมาณเนื้อหาด้วยหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย